

Металургійний комплекс України

Урок з географії

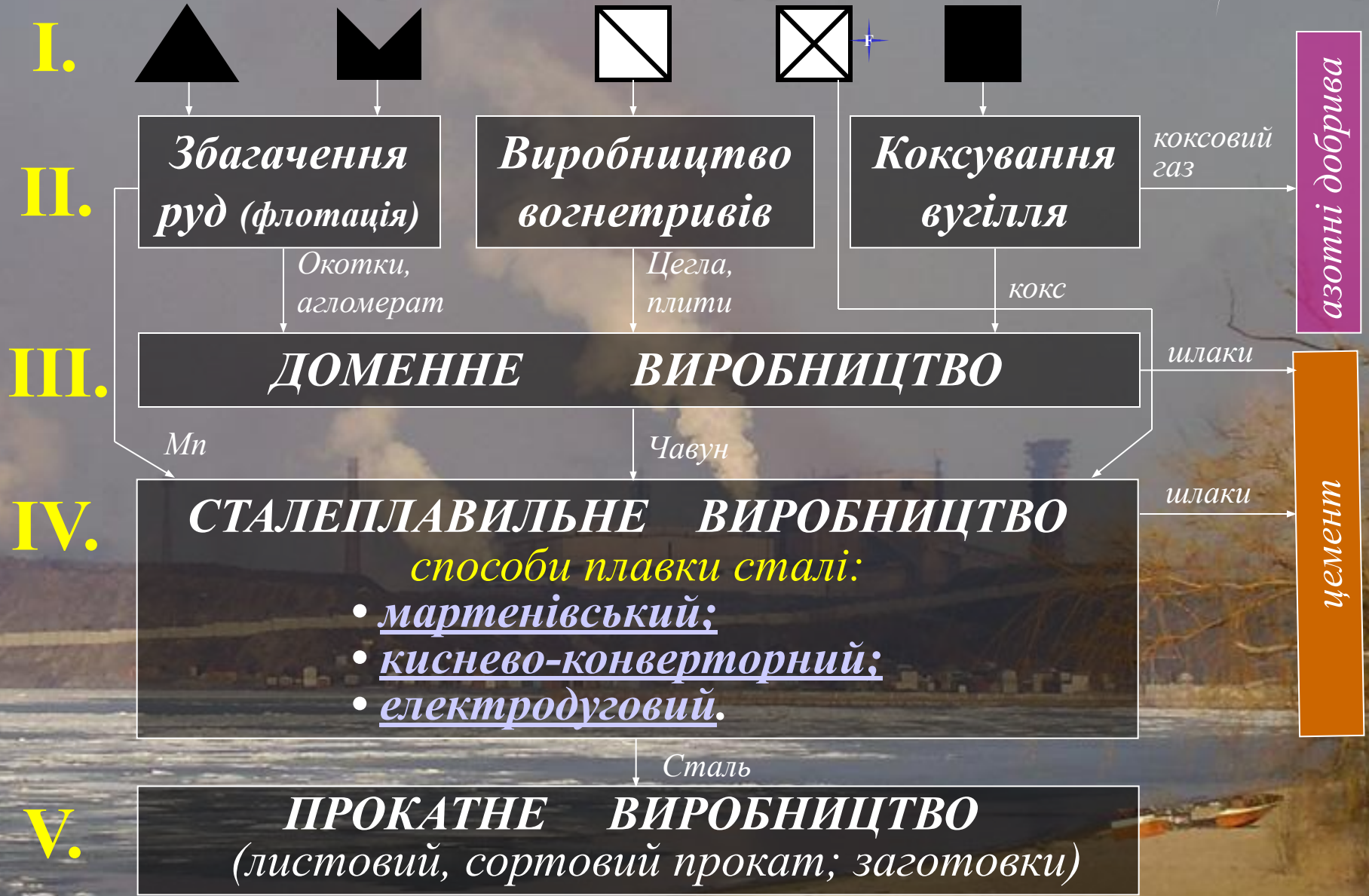

Чорна металургія України

Комбінат чорної металургії повного циклу

DELTA

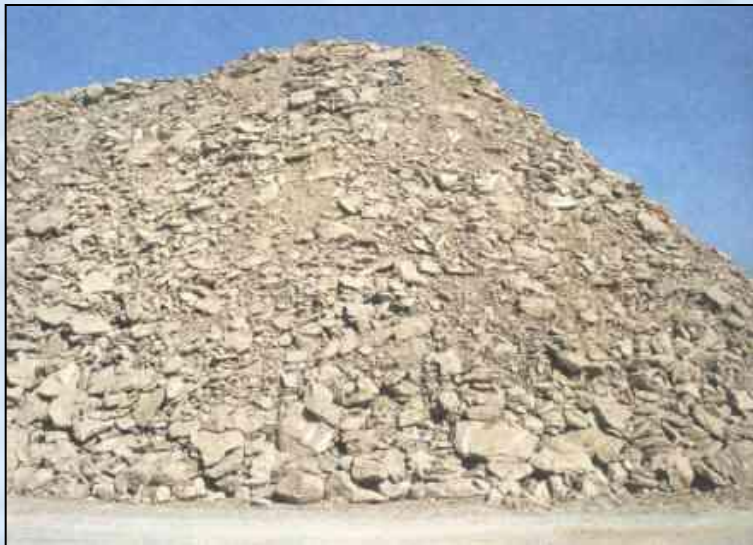
Сировинна база для чорної металургії

- I. Придніпровський р-н
- II. Донецький р-н
- III. Приазовський р-н

ФЛЮСОВІ ВАПНЯКИ

Флюси

*Видобуток
вапняків*

Флюсові вапняки

Збагачення руд

*Магнітний залізняк
(магнетит)
 Fe_3O_4*

Якість залізних руд:

- *багаті руди: >50% руди;*
- *середні руди: 20-50% руди;*
- *бідні руди: < 20% руди.*

Збагачення руд – відокремлення від пустої породи

Видобуток руд

Пуста порода

Коксування вугілля

$t^{\circ} \approx 1000^{\circ}C$
без повітря

Кокс

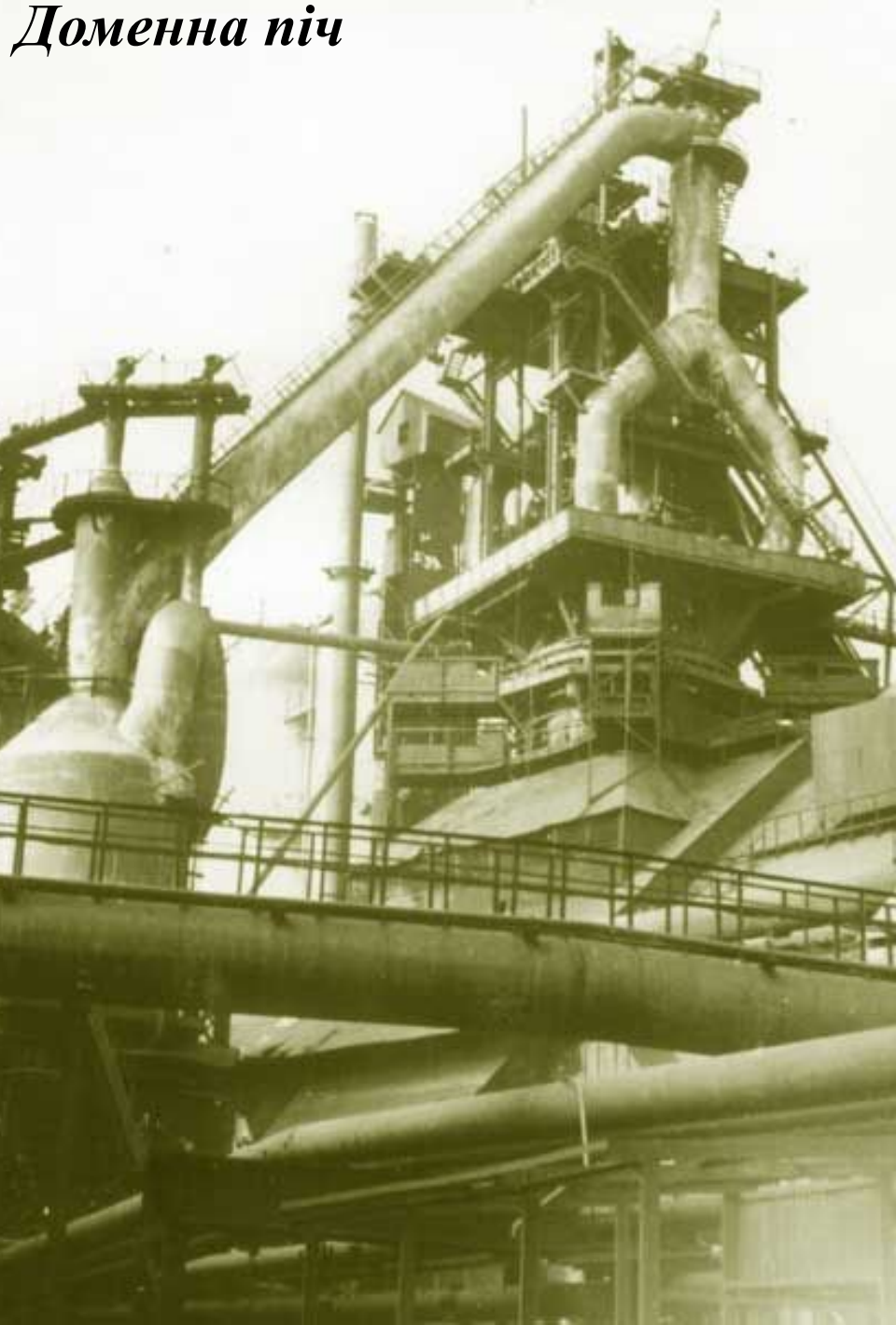
Коксівне вугілля

КОКС

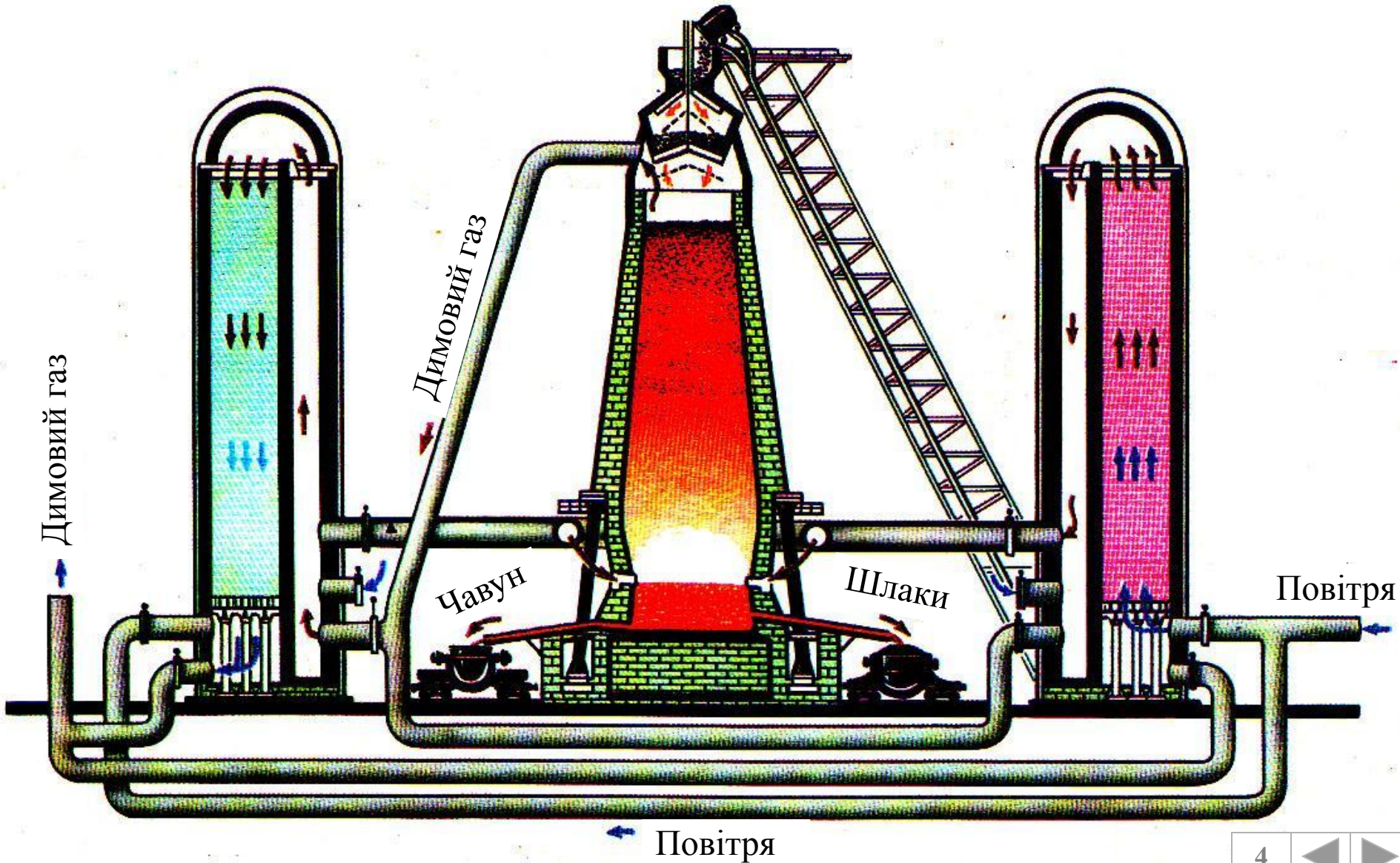

Доменна піч

Робота доменної печі

завантажувач
шихти

димовий
газ

Доменна піч

розподільувач
шихти

КОЛОШНИ
К

шахта

шахта

горн

розпар

фурма

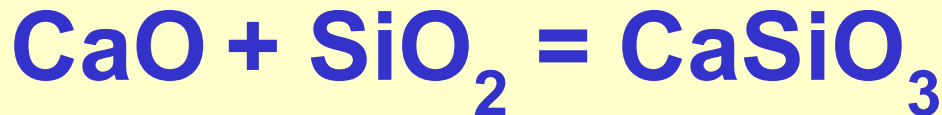
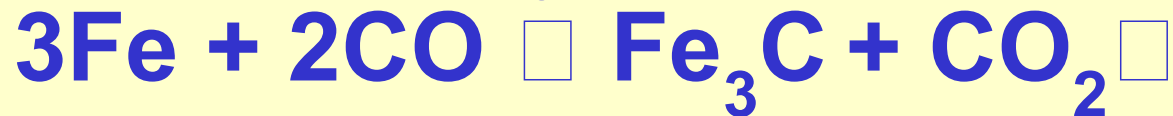
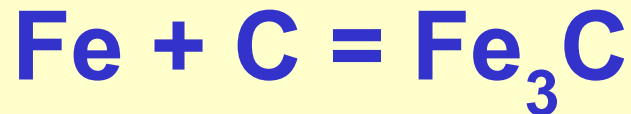
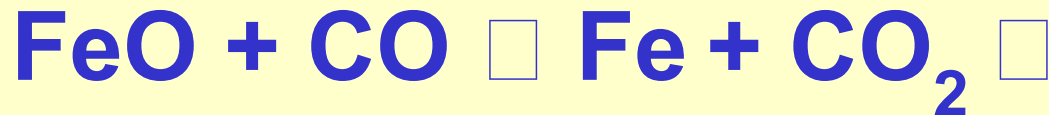
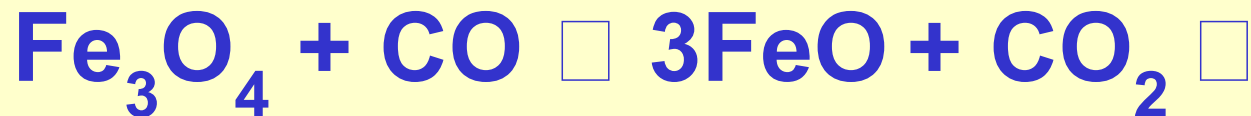
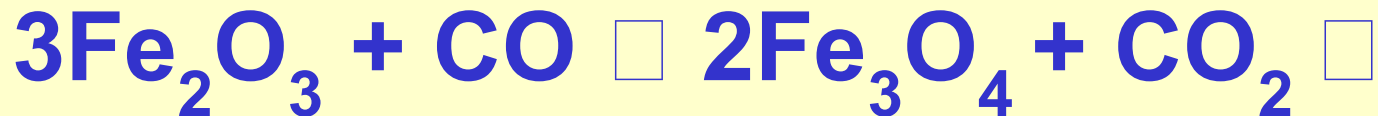
заплічки

фурма

шлаки

чавун

Хімізм процесу добування чавуну

Мартенівська піч

Заливка чавуну у мартенівську піч

Мартенівська піч

Мартенівська піч

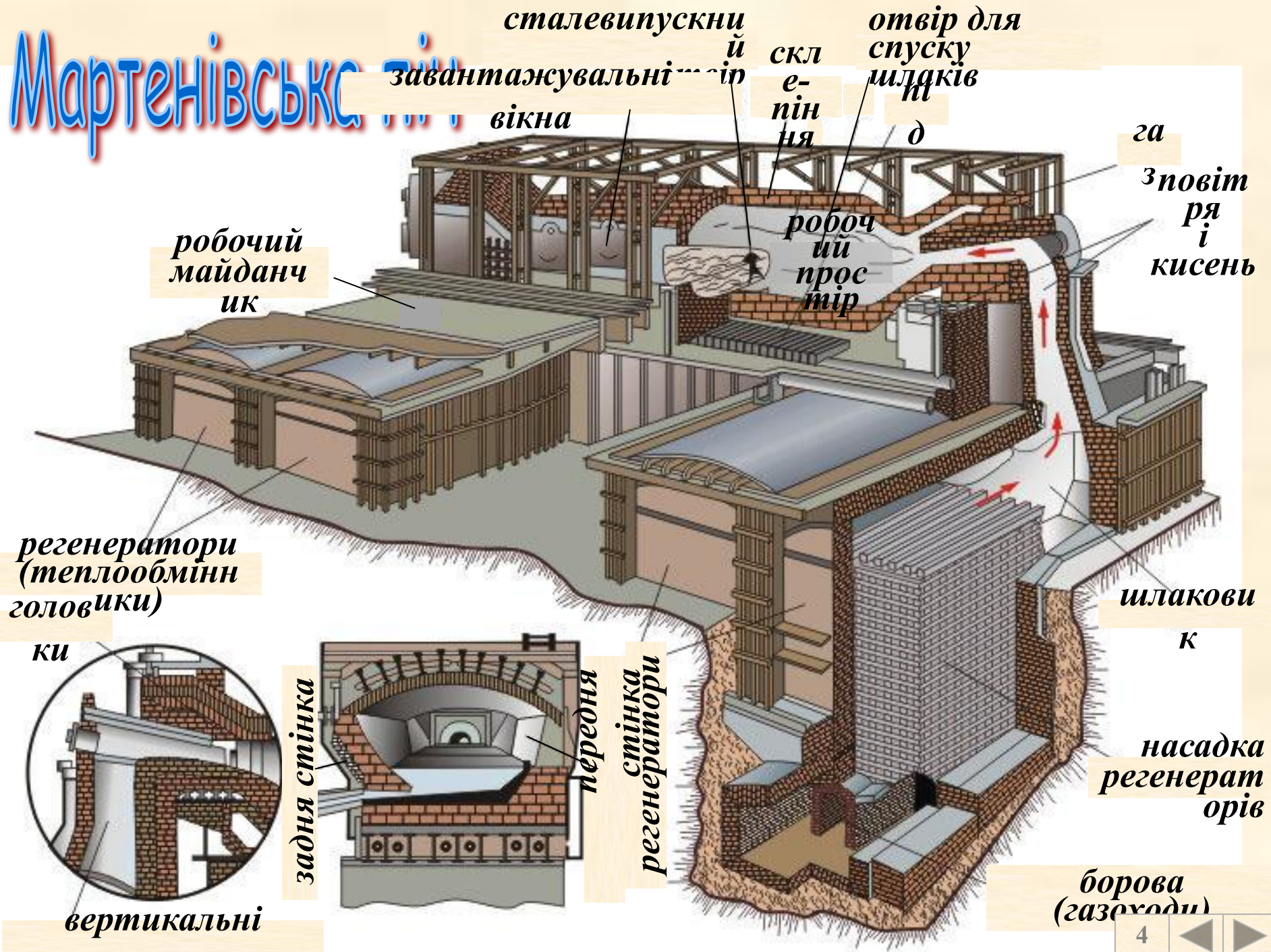
*Шлаки – відходи
виробництва*

*Сталевар біля
мартенівської печі*

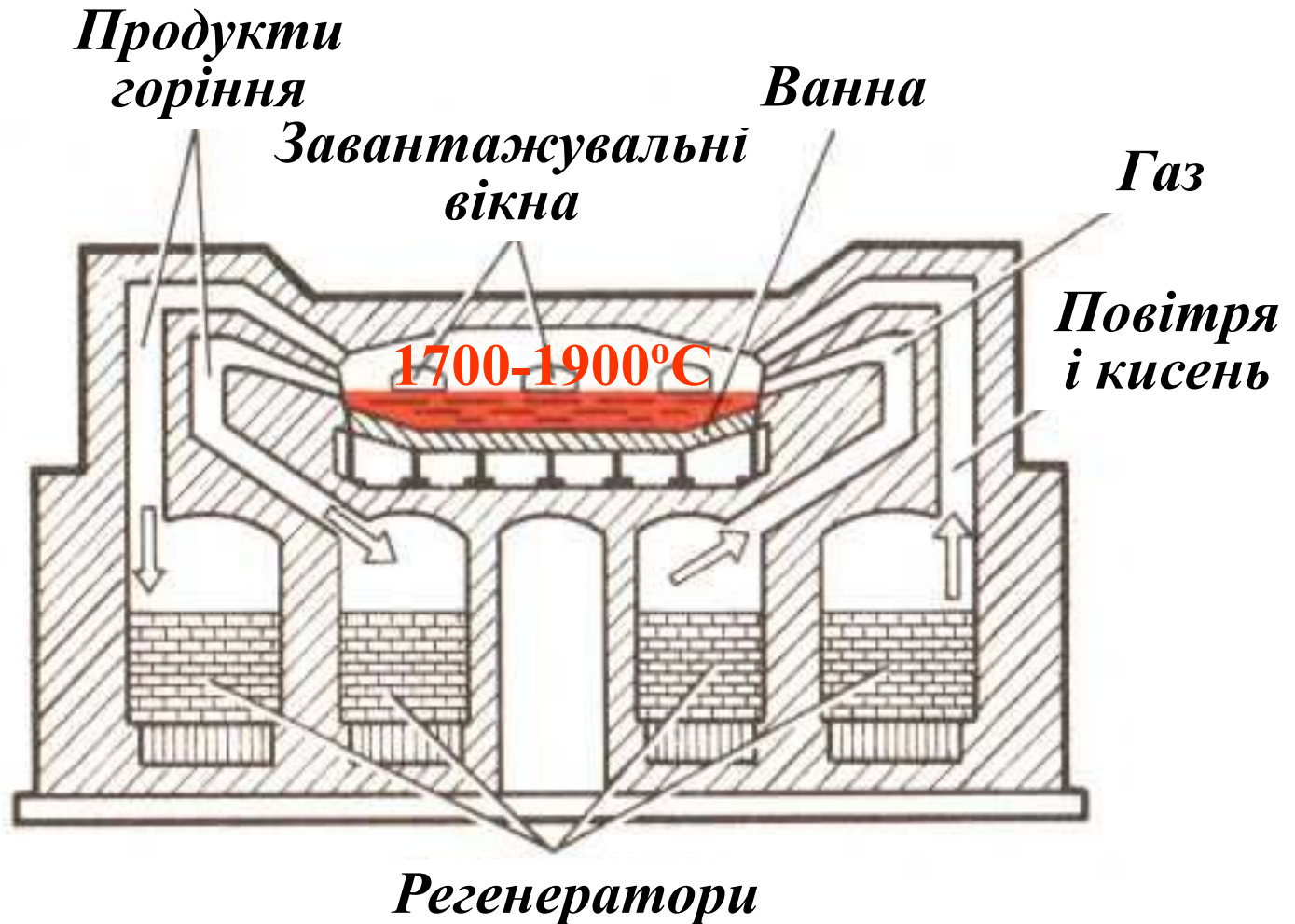

Мартенівський цех

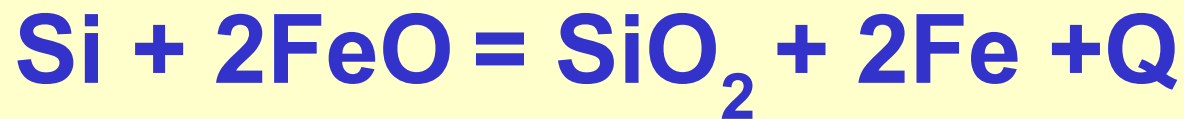
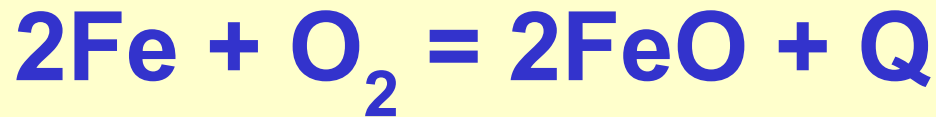
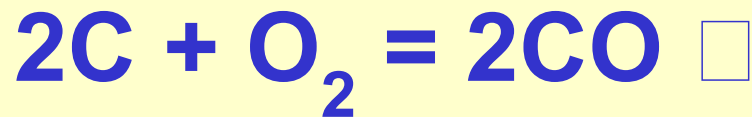
Мартенівська піч

*Схема роботи
мартенівської печі*

Хімізм процесу виплавки сталі

Кисневий конвертор

Конвертор

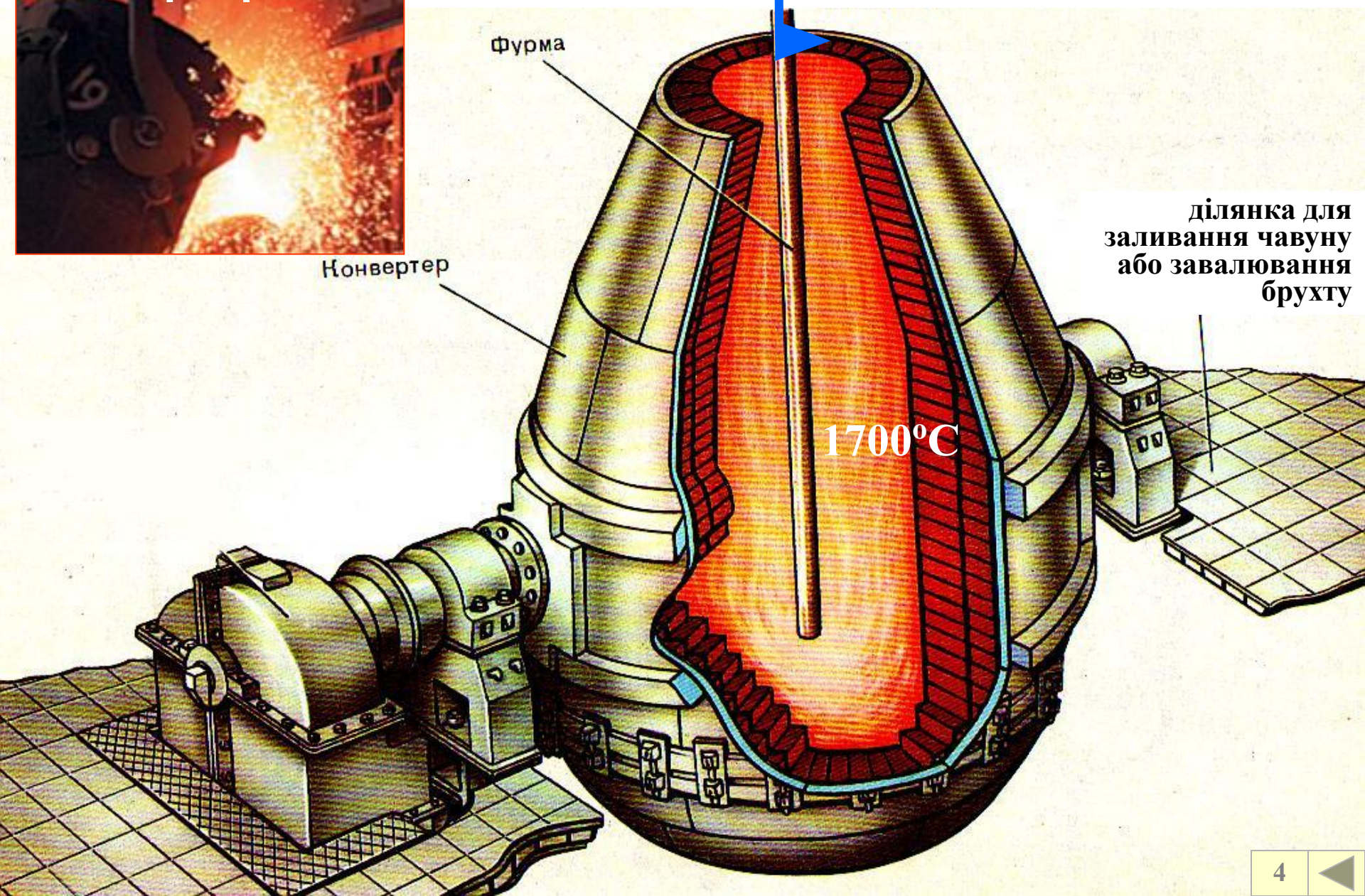
Кисень

Фурма

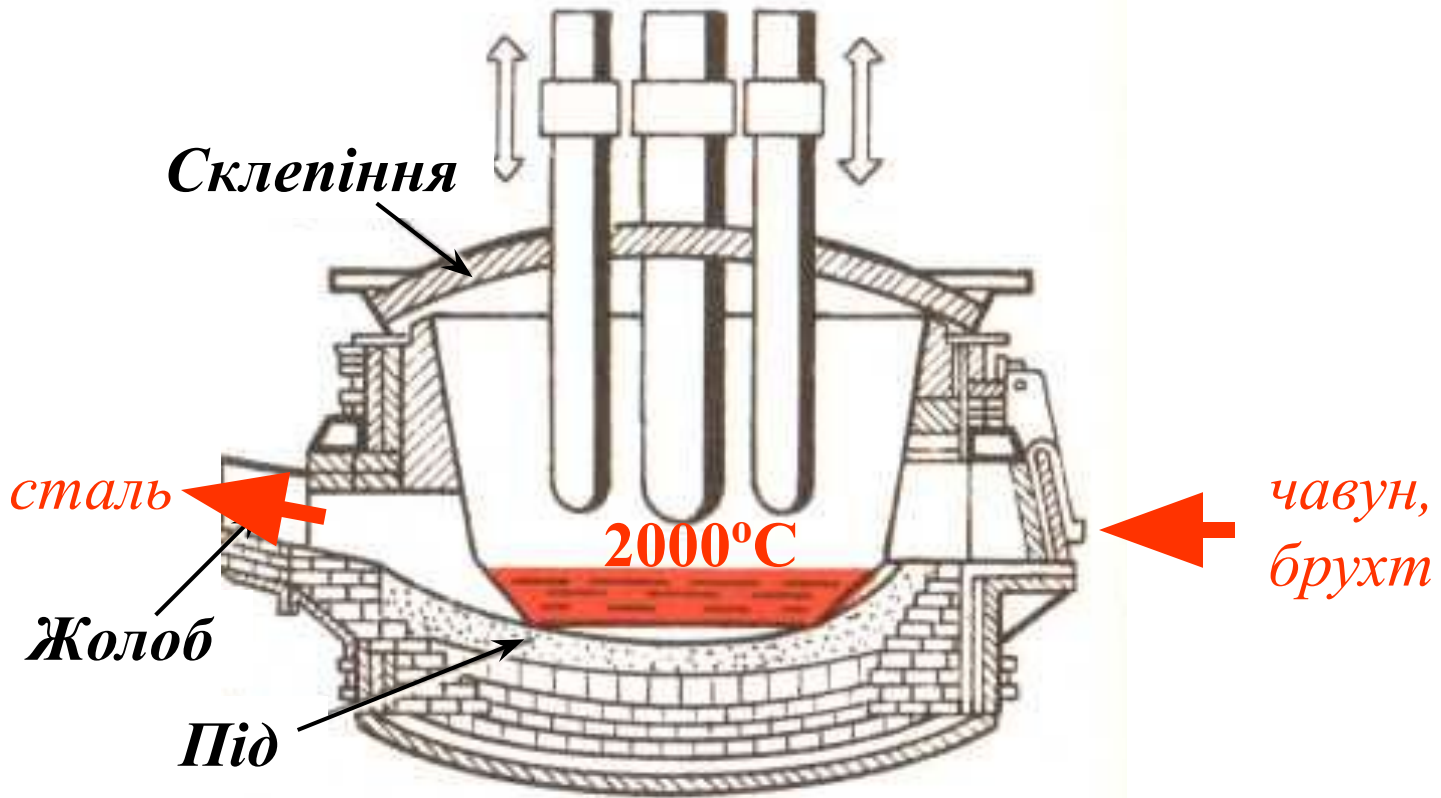
Конвертер

1700°C

ділянка для
залиття чавуну
або завалювання
брухту

Робота електропечі

Розливка сталі

Ливарник

Розливка сталі

Прокатне виробництво

Листовий прокат

Прокатне виробництво

Сортовий прокат

Стальна арматура

Сортовий прокат

Прокатне виробництво

*Дніпропетровський
трубопрокатний завод*

Металургійні райони України

I. Придніпровський (1/2)

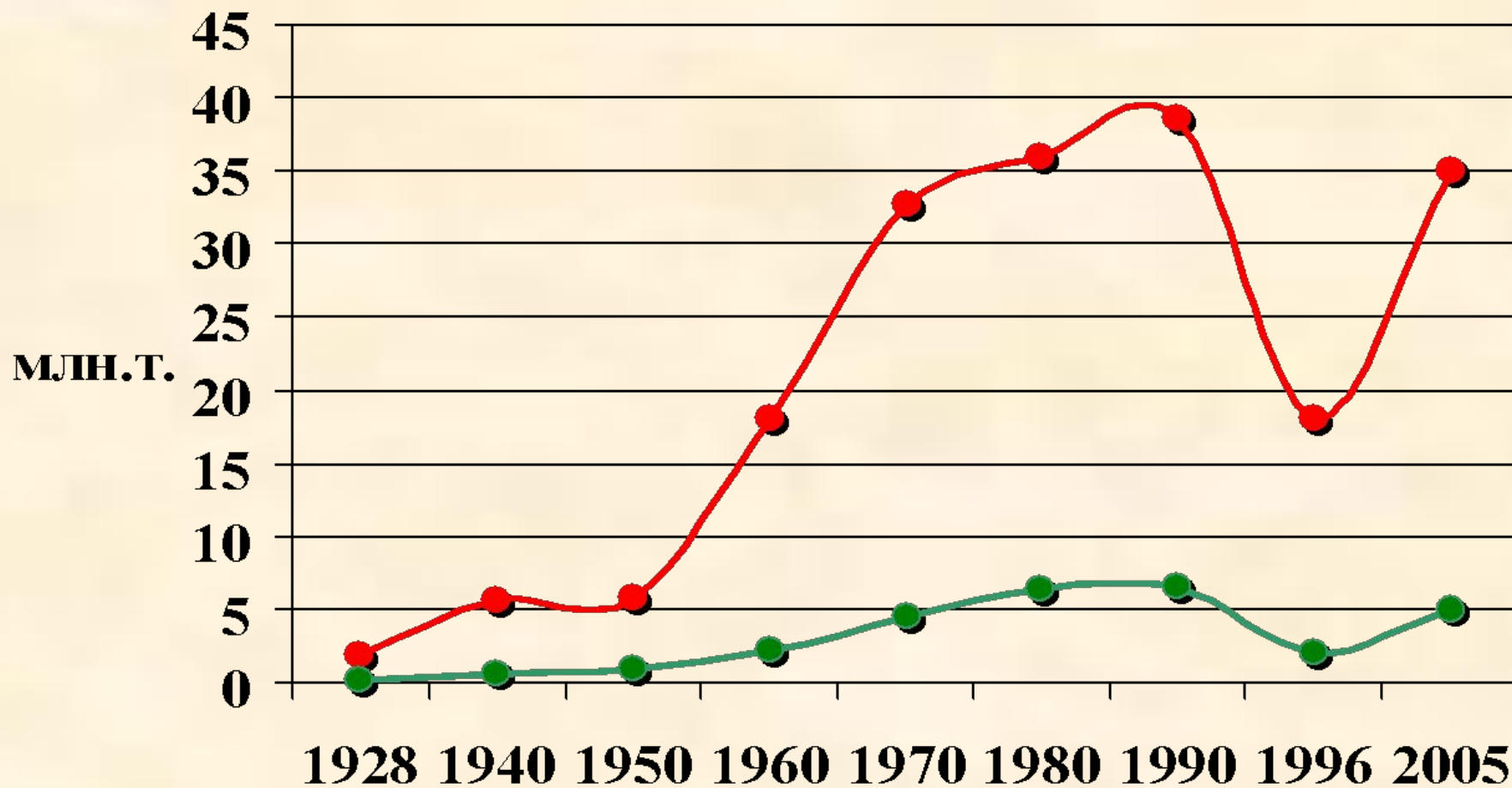
II. Донецький (1/3)

III. Приазовський (1/6)

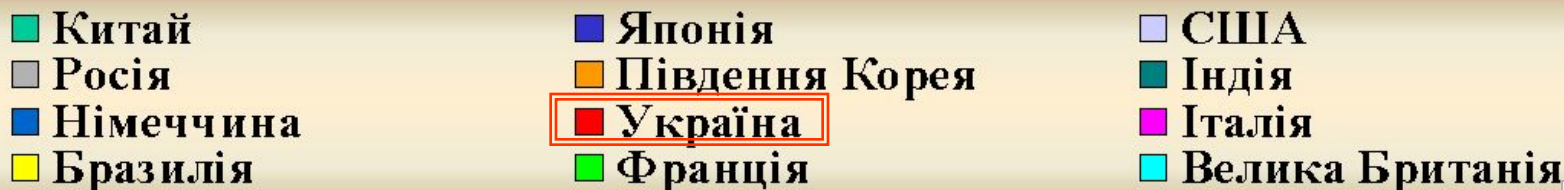
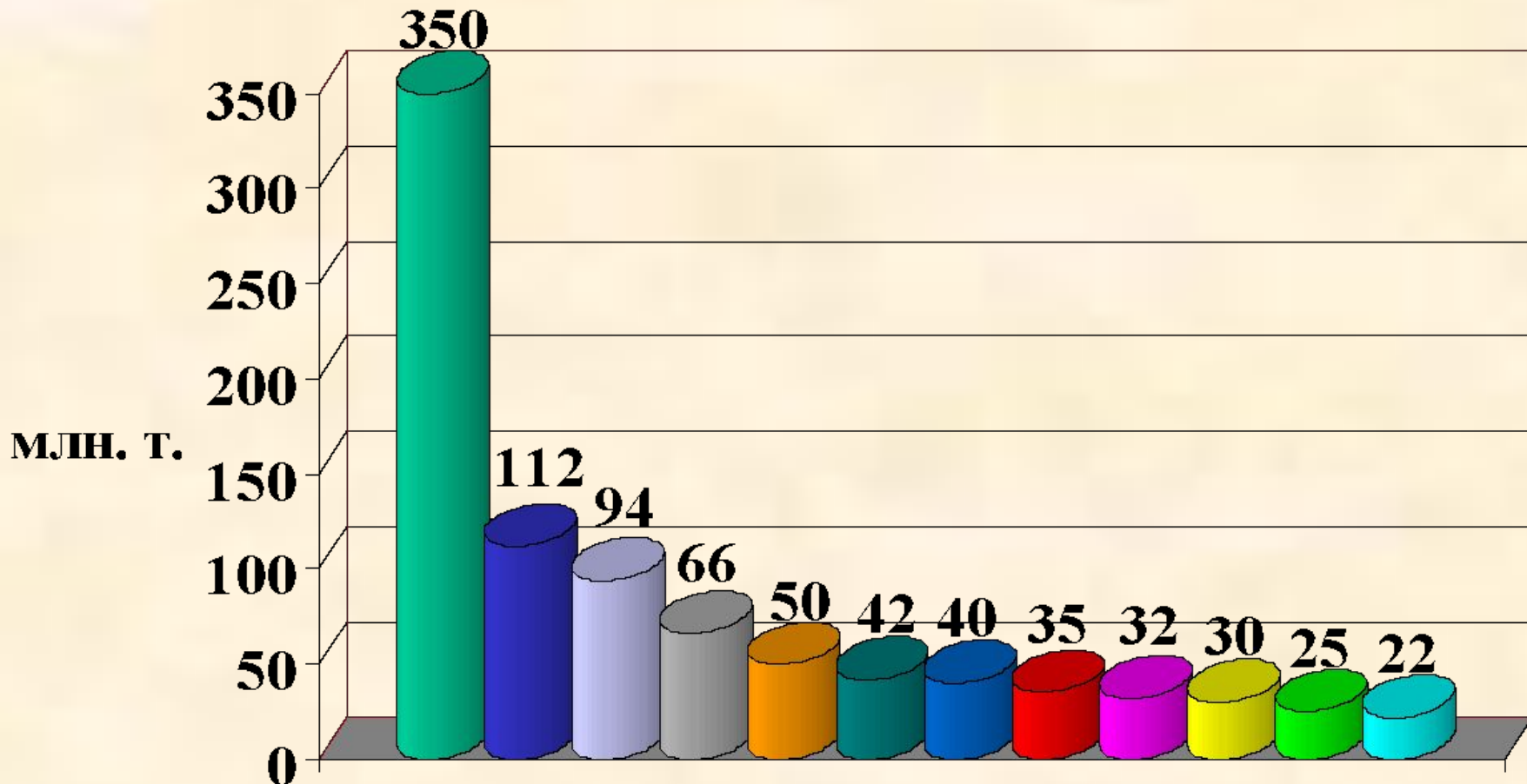
ВИРОБНИЦТВО ПРОКАТУ ЧОРНИХ МЕТАЛІВ В УКРАЇНІ

—●— Прокат чорних металів —●— Стальні труби

МІСЦЕ УКРАЇНИ СЕРЕД ІНШИХ КРАЇН СВІТУ ЗА ВИПЛАВКОЮ СТАЛІ (2005 р.)

Перевір себе

1. *Поклади якої сировини є в Україні для розвитку чорної металургії?*

<i>а) нафта;</i>	<i>д) марганцеві руди;</i>
<i>б) коксівне вугілля;</i>	<i>е) каолін (біла глина);</i>
<i>в) залізні руди;</i>	<i>є) вогнетривкі глини;</i>
<i>г) боксити;</i>	<i>ж) флюсові вапняки.</i>

2. *Яку роль відіграє кокс у доменному виробництві?*

- а) утворення відновника та окисника;*
- б) джерело високої температури;*
- в) для добування відновника і тепла для хімічної реакції.*

3. *Виберіть назви басейнів та родовищ залізної руди в Україні.*

<i>а) Донбас;</i>	<i>д) Кременчуцьке;</i>
<i>б) Криворізький;</i>	<i>е) Інгулецьке;</i>
<i>в) Білозерське;</i>	<i>є) Керченське;</i>
<i>г) Придніпровський;</i>	<i>ж) Львівсько-Волинський.</i>

Перевір себе

4. Вкажіть склад шихти, підготовленої для завантаження у доменну піч?

- а) флюси, вугілля, залізо;
- б) вугілля, вапняк, залізо;
- в) руда, флюси, кокс.

5. Чим відрізняються за складом чавун і сталь?

- а) у складі сталі менше вуглецю, кремнію, марганцю, сірки та фосфору;
- б) у складі чавуну менше вуглецю, кремнію, марганцю, сірки та фосфору.

6. В яких групах рівнянь реакцій відображається один з процесів переробки чавуну у сталь?

- а) $3\text{CaO} + \text{P}_2\text{O}_5 \square \text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$;
 $\text{Fe} + 2\text{HCl} \square \text{FeCl}_2 + \text{H}_2$.
- б) $\text{FeO} + \text{Mn} \square \text{MnO} + \text{Fe}$;
 $\text{FeO} + \text{C} \square \text{Fe} + \text{CO}_2$.
- в) $\text{C} + \text{O}_2 \square \text{CO}_2$;
 $2\text{Mg} + \text{O}_2 \square 2\text{MgO}$.

Перевір себе

7. Яка з реакцій відображає процес розкислення?

8. Які райони розвитку чорної металургії склалися в Україні?

а) Прикарпаття;

г) Причорномор'я;

б) Придніпров'я;

д) Полісся;

в) Донбас;

е) Приазов'я.

9. Які центри чорної металургії склалися у Придніпровському металургійному районі України?

а) Макіївка;

д) Маріуполь;

б) Кривий Ріг;

е) Запоріжжя;

в) Новомосковськ;

є) Дніпродзержинськ;

г) Єнакієве;

ж) Стаханов.

10. На який чинник зорієнтоване розміщення металургійних комбінатів у Приазов'ї?

а) на сировину;

б) на транспортні шляхи;

в) на споживача.

Криворіжсталь

В'їзд на комбінат

Криворіжсталь

A photograph of a large industrial steel plant. The scene is dominated by a complex network of dark metal structures, including tall chimneys, pipes, and scaffolding. In the center-right, there are several large, white, cylindrical storage tanks or silos. The sky is clear and blue. The overall impression is one of a busy, large-scale manufacturing environment.

Доменный цех

АЗОВСТАЛЬ

“Азовсталь” вночі

КИНЕЦЬ

